

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. II. An peregrini teneantur legibus sui domicilii, dum ab eo absunt?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

IV. Infantibus non baptizatis, & perpetuò amentibus licitè dantur carnes diebus veneris, & imponuntur opera servilia festis; non tamen ebriis, cum legi maneant subjecti; uti nec licitè irritantur amentes ad blasphemandum, lædendum, &c. eò quòd talis actio tribueretur principali agenti, qui alterius opera uteretur, quasi instrumento, v. *Lay. l. 1. r. 4. c. 10. Bonap. 6. c. San. 1. Mor. c. 12.*

V. Clerici, cum jure divino sint exempti de potestate civili, ut docet *Bell. l. 1. d. Cleric. c. 28.* non tenentur legib. civilibus directè, & quoad vim coactivam. Unde nec à Principe Seculari puniri possunt. Cum tamen sint membra Reipubl. & alioqui communis æquitas servari non posset, tenentur indirectè, & quoad vim directivam, legibus communibus iis, quæ ad bonum commune spectant, & eorum statui non repugnant; quales, verbi gratia, sunt leges prohibentes, vel irritantes contractum (nisi hæc sint pœnales, tunc enim quia vim coactivam obtinent, eos non ligant,) ideoque peccant contra justitiam, & ad restitutionem tenentur, si frumenta, v. g. vel alia vendant, ultra pretium è Principe statutum. *Ita Molina. Suar. Sal. Tan. vid. Laym. loc. c.* quia Jus Naturæ exigit ut vendant pretio justo: tale autem censetur, quod decernitur lege.

DUBIUM II.

An Peregrini teneantur legibus sui domicili, dum ab eo absunt.

B

Sup-

Suppono I, Præceptum aliud esse locale, quod scilicet certo tantum loco, urbe v. g. vel Parochia obligat; aliud universale, seu juris communis, quod totam ferè Ecclesiam obligat.

Suppono II. Peregrinos propriè dici eos, qui aliquo veniunt animo non manendi, sed tantum subsistendi ad aliquot dies, vel summum per minorem anni partem, ut mercatores, viatores: non autem studiosi, neque ancillæ, quæ veniunt ad serviendum.

Respondeo. Non obligari, *ita Navar. Sanch. Less. l. 4. cap. 3. dub. 8.* Ratio, quia præcepta localia per se & directè respiciunt territorium, eique sunt affixa, atque adeo non obligant nisi existentes intra illud. Lex enim ita fertur; v. g. Festum illud tali loco celebretur: ideoque hic valet illud: *Si fueris Roma, &c.* Addit *Laym. c. II.* præceptum locale exspirare etiam intra proprium territorium in loco exempto, quod is æquiparetur loco sito extra territorium. *Ex quibus resolvit hos Casus.*

I. Si Episcopus sub pœna Excommunicationis vetet lusum aleæ, non obligantur Clerici ludentes in loco exempto à jurisdictione Episcopi. *Bon. p. 6. Lay. cap. II. n. 5.*

II. Si quis die jejunii, aut festo, sit in loco alio, non sui territorii, aut exempto, ubi tunc non est jejunium, aut festum, potest ibi comedere, exercere servilia, *Laym. l. c. cap. II. n. Bon.*

III. Id etiam habet locum in præceptis juris communis, si in loco isto sint usu abrogata, vel non recepta, vel habeatur privilegium. Quare potes

potes v.g. Mediolani primis quatuor diebus quadragesimæ vesci carnibus, cum id ibi liceat. Item in Belgio, sabbathis intra Natiuitatem & Purificationem, vesci carnibus: item in loco, ubi Tridentinum non est receptum, validè (etsi non licet) inire matrimonium clandestinum, *Suarez. Sanch. l. 1. cap. 12. Less. &c.*

IV. Potest quis discedens manè ex oppido, ubi non est ieiunium, vesci carnibus, etsi meridiè rediturus sit domum, ubi est ieiunium; nec tunc ubi domum venerit, tenebitur ad seruandum ieiunium ista die, cum illud iam violauerit, ideoque seruire non possit: tenebitur tamen domi ad abstinentiam à carnibus, cum illa adhuc possit ibi seruari, eò quòd sit diuidua. *vid. Sanch. l. c. Less. c. 12. d. 8.*

V. Si quis abiturus est loco, ubi est ieiunium, sciatque se certò peruenturum vesperi ad locum, ubi non sit ieiunium, tunc etsi non possit ibi vesci carnibus, unde abit; (cum ista abstinentia sit diuidua) potest tamen ibi mane ientare, & meridiè prandere, ut contra quosdam docet, *Less. & Sanch. supra.*

VI. Probabile etiam est, & in conscientia securum, quòd docet *Sanch. lib. 3. de matrim. d. 18. & 1. mor. cap. 12.* contra *Nav. Suar.* peregrinos, antequam excedunt proprio territorio, non teneri implere præcepta, quæ eos ibi deprehendunt; v.g. non teneri cum manè audire sacrum die festo, qui ante prandium venturus sit aliò, ubi non sit festum: quia si mansisset suo loco, ubi præceptum obligabat, poterat differre ad id tempus

pus: quando autem pervenit ad alium locum, desinit obligari. Nec obstat, quòd prævidens impedimentum teneatur prævenire; quia id tunc tantum verum est, quando manente vi præcepti quis est impediendus: hic autem ab obligatione præcepti absolvitur. Contraria tamen sententia, tanquam magis pia, suaderi potest; nisi quid obstet. *Sanch.* 1. *mora. cap. 12. & l. 3. de mar. d. 18. n. 21.*

DUBIUM III.

An peregrini & vagi teneantur præceptis locorum, in quibus morantur?

Resp. Regulariter non tenentur præceptis specialibus illorum locorum. Ita *Laz. Sanch. Azor, Köning. Less. Regim. Fill.* contra *Navar. Suar. Sa. & c.* (& quoad vagos, etiam contra *Bon. & Sanch.*) Ratio est, quia non potest dari ulla ratio hujus obligationis, cum illi non sint subditi, vel locis, vel superioribus, quorum tales leges fuerunt, ideoque extra eorum jurisdictionem. Nec obstat 1. eos nullis partialium locorum statutis, sed solo jure communi teneri; quia id non est absurdum. Nec 2. quòd vagi, ob delicta admessa, puniri possint: hoc enim consuetudo recepit, ne scelera maneant impunita.

Dixi 1. *regulariter*, quia tenentur quibusdam legibus, maximè quarum violatio cederet in damnum, & injuriam illius loci, in quo morantur, ut etiam iis, quæ sunt de contractibus celebrandis. *Vnde resolves hos Casus.*

I. Tales non tenentur audire Missam, & possunt